

Nieuwsgierige melkveehouders op excursie bij robotboeren

'Er zijn geen slechte melkrobots meer'

Adviesbureau Valacon nodigde een tiental melkveehouders uit voor een rondgang langs vier melkveehouders die sinds een aantal jaren met een robot melken. Elk een ander merk. Conclusie van de dag: er zijn geen slechte melkrobots meer, maar iedere boer heeft zijn eigen unieke robot- en koemanagement.

Een tiental boeren ging onlangs met Berdine Sweep van adviesbureau Valacon op pad naar vier robotboeren, met allemaal een andere robot en bedrijfsopzet. Het eerste bedrijf was van de maatschap Zijlmans in Raamsdonk (NB). Vader Jos en zoon Niek hebben in 2010 een nieuwe 0+6+0-stal met twee Lely A3-melkrobots voor 120 melkkoeien gebouwd. Het bedrijf en de robots zien er na vijf jaar nog steeds fris en modern uit. Jos en Niek hebben relatief weinig storingen gehad en zijn tevreden over het onderhoud. „De monteurs bellen mij elke keer op als er weer

een onderhoudsbeurt nodig is. Dat hoeft ik zelf niet bij te houden. In de vijf jaar dat wij de twee robots hebben, is er pas twee keer een robot stilgevallen. Het enige nadeel dat de Lely heeft, is dat de slangen soms in een knoop komen te zitten als een koe goed trapt”, aldus Niek.

Beweidingspoort

Toch is de robot niet het focuspunt van de groep. Niek en Jos hebben een beweidingspoort en de melkveehouders

zijn zeer nieuwsgierig naar de ervaring van robotmelken en weidegang met een beweidingspoort. Niek: „Dit werkt prima. De koe kan pas de weide in als zij gemolken is. Anders gaat ze via de selectiepoort weer de stal in. Er gaan zeer weinig koeien naar buiten die ik gemolken wil hebben. De meeste koeien weten dat ze gemolken zijn en dat ze naar buiten kunnen. In de ochtend voer ik de koeien eerst en daarna open ik de poort. Dan is het wel even drukte voor de poort. In de zomer is de poort twaalf uur open, zodat ze zelf kunnen kiezen of ze naar buiten willen.

Bart-Jan en Anja van Loon melken in Rijen 165 koeien met drie DeLaval-robots. De keuze voor het merk was vooral gebaseerd op de aanschafprijs, de vaste kosten, de betrouwbaarheid en de 'mooiere voorbehandelprocedure'.

Om via een beweidingspoort te beweiden, moet je wel ruimte in de stal hebben en zeker rondom de beweidingspoort.
Om de poort te plaatsen heeft Niek eenvoudig een gat in de muur gemaakt. Bij de plaatsing moet de melkveehouder volgens Berdine Sweep wel goed opletten, dat de koe zicht heeft op de weide. „Dat stimuleert de koe om naar buiten te gaan. Een rangeerterrein achter de stal met waterbak of hoorruif werkt ook goed. Dan ziet de koe dat er ook andere koeien buiten staan. Een koe zal ook eerder naar buiten gaan als de voergang leeg is. Doordat de pens kan bufferen, mag de gang best twee uur leeg zijn. Dan vreet ze ook meer in de weide.”

Split entry

„Zou je vandaag weer blindelings een Lely-robot aanschaffen?“, vraagt Eric van Mersbergen, die van mening is dat beweiden en robotmelken alleen mogelijk is met een beweidingspoort. Eric heeft in Babylonienbroek (NB) een melkveehouderij met 150 melkkoeien en heeft al lange tijd interesse in robotmelken. „Niet direct“, antwoordt Niek. „Alle robots zijn tegenwoordig goed, maar destijds kozen ze vooral vanwege het managementprogramma voor Lely. Bovendien is Lely goed met 'updates' van de robot. Het enige dat ik zou veranderen op mijn bedrijf is een 'split entry', oftewel een wachtruimte waar een vaars of koe weg kan lopen. Daarnaast zou ik ook graag een derde voersoort op de robot willen voeren.“
Melkveehouder Homme Dijkstra uit Tolbert (GR) is erg te spreken over het bedrijf van Zijlmans. Hij melkt ongeveer 200 koeien met drie Lely A2 robots. Ziet hij verschil met de A3? „De techniek is vooruitgegaan en je kunt meer informatie via de robot krijgen, maar gaat een gemiddelde melkveehouder daar ook iets mee doen? Dat vraagt namelijk om een verandering van denkwijze. Met de robot stuur je meer op de individuele koe en minder met koppels zoals bij een gangbare melkstal.“ „Mooie degelijke en simpele stal“, vindt Casper van Veldhoven uit Dussen (NB), waar hij een bedrijf heeft met 125 melkkoeien. Voor hem is de excursie vooral om meer kennis te vergaren. Fokko Venema uit Sebaldeburen (GR) oriënteert zich momenteel op de toekomstige keuze tussen melkstal of robot. Thans melkt hij 200 koeien en is

daar zeven uur per dag mee bezig. Dat wil hij veranderen: „De kwaliteit van de robot is echter belangrijker dan de beweidingbox en de Lely-robot werkte volgens Niek goed. De opzet van dit bedrijf bevalt me ook wel.“ Bartjo Lindner melkt in Voorst (GD) 85 koeien en is een echte weideboer. „Dat is een punt van aandacht. Het is interessant om te horen dat er ruimte in de stal en robot moet zijn en dat de weidegang gemakkelijker verliep, nadat Niek een paar koeien minder was gaan melken.“

Carrousel of robot

Het tweede bedrijf is van Bart-Jan en Anja van Loon uit Rijen (NB). Een mooie frisse en lichte serrestal met drie DeLaval-robots en 165 koeien. „Ik wilde uitbreiden naar 240 melkkoeien en op zondag of in de weekenden niet te lang in de melkput staan“, legt Bart-Jan uit. „Een carrousel is een prima systeem, maar met een groot bedrijf heb je personeel nodig en ben je heel vaak op zon- en feestdagen zelf de klos. Dat wilden we niet en daarom zijn we met robots gaan werken.“ De keuze voor DeLaval was vooral gebaseerd op de aanschafprijs, de vaste kosten, de betrouwbaarheid en het feit dat Bart-Jan en Anja de voorbehandelprocedure mooier vonden. Ze zijn tot nu toe tevreden en hebben weinig storingen. Bart-Jan: „Het aantal storingen ligt ook een beetje aan jezelf. Je moet altijd achterhalen wat de oorzaak van de storing is en niet alleen de storing verhelpen. Soms is er 's nachts een storing. Daar moet je je van tevoren niet te druk over maken. Anders moet je geen robot nemen. De enige twee nadelen bij DeLaval zijn het onderhoudscontract en de tepelbeker die soms op de grond vallen. Ik moet de monteur zelf bellen voor een onderhoudsbeurt. Het zou makkelijker zijn als ze dat bij DeLaval zelf in zouden plannen. Het andere nadeel is dat bij het aftrappen van de slang de bekertjes op de grond komen en er mest in de tepelbeker kan komen. Dat komt niet vaak voor en ik houd de vloer altijd schoon.“

Betonnen zolder

Bart-Jan is vooral tevreden over de stille werking van de robot, omdat de vacuümpomp elders staat. „Ik heb daarnaast voor een betonnen zolder boven de robotstal gekozen. In de zomer blijft het daardoor erg koel ▶

Copyright foto

Homme Dijkstra

„Melkrobot moet je optimaal op je bedrijf inzetten.“

Copyright foto

Fokko Venema

„Met de robot kun je volgens mij relaxter werken.“

Copyright foto

Bartjo Lindner

„Ruimte in stal en om robot nodig voor weidegang.“

Copyright foto

Casper van Veldhoven

„Betonnen zolder in de robotruimte zorgt voor koelte.“

Copyright foto

Eric van Mersbergen

„De robot is één ding, maar de service is ook belangrijk.“

Jos en Niek Zijlmans melken in Raamsdonk 120 koeien met twee Lely A3-melkrobots. Ze kozen het merk vooral vanwege het managementprogramma. „Bovendien is Lely goed met ‘updates’ van de robot”, aldus Niek.

Copyright foto

en komen de koeien graag naar de robot.” De DeLaval-robot sluit met een arm telkens een speen aan. De duur van de melkingen blijft volgens Bart-Jan echter onder de zeven minuten. De robot leest telkens de spenen, maar de informatie kan ook ingevoerd en opgeslagen worden. Evenals uiergrootte of het sneller aansluiten van de spenen bij onrustige koeien.

„De betonnen zolder is een goede optie”, vindt Casper. „Bovendien is deze stal functioneel. Eén man kan veel koeien verzorgen.” Die mening is ook Eric toegedaan. Fokko is positief over de stal en de robot, maar hij ziet één negatief puntje: „Er komt dus af en toe mest in de tepelbeker. Dat wil je natuurlijk niet. Zelfkazers kiezen daarom vaker voor Lely.” Ook Bartjo vindt dat een punt van aandacht: „Maar Bart-Jan is enthousiast over de robot en hij vertelt hoe gemakkelijk het werkt. Dit lijkt mij een goed systeem.” „Het grote voordeel van deze robot is dat deze dieper kan aansluiten dan de andere robots”, zegt Homme. „Maar zowel Lely als DeLaval zijn beide goede merken en een vergelijking blijft lastig.”

Compacte robot

Christ Daemen is de volgende melkveehouder waar de groep naar toe gaat. In Rijsbergen (NB) melkt hij 100 koeien met een SAC-robot, waarvan de twee boxen met de ruggen tegen elkaar staan en die met één arm melkt. Christ wilde kostenbewust bouwen en had een beperkte bouwruimte tot zijn beschikking. „De SAC-robot past binnen één spant. Perfect voor mijn situatie. Bovendien wilde ik een tweedehands robot en de regionale SAC-dealer kon mij een robot leveren uit 2011 die eigenlijk nieuw was. De capaciteit sluit bovendien prima aan op het aantal koeien.” Christ is tevreden over zijn robot en noemt hem gebruiksvriendelijk. De robotarm sluit de spenen goed aan en heeft nog geen storing gehad. Wekelijks zijn er wel kleine storingen in de categorie van het afslaan van de tepelbekers door onder meer vliegen.

Daar hebben overigens ook de andere robots last van. De robotboer heeft ook beweiding geprobeerd, maar dat was nog geen succes en hij overweegt om misschien toch een beweidingsex aan te schaffen.

De bezoekende melkveehouders zijn onder de indruk van de compacte stal en denken dat de robot voor bestaande stallen een oplossing kan zijn. „Wat betreft prijs en capaciteit is deze stal met de robots in de goede verhoudingen”, geeft Fokko aan. „Er is het maximale uit het budget en de mogelijkheden gehaald.” Dat vinden Homme en Casper ook: „Dit is een kostprijbewuste stal.” Het enige punt van zorg is dat het wellicht iets te compact is. Bartjo: „Ik had liever iets meer ruimte om de robot gezien. Zeker omdat je twee lijnen van koeveerkeer hebt.”

Rustige machine

Het laatste bedrijf dat de veehouders bezoeken, is van Wil Vermeeren uit Rijsbergen. Hij heeft vorig jaar een prachtige nieuwe stal gebouwd met ruimte voor 130 koeien. Nu lopen er, mede door de onzekerheid over de regelgeving, 85 koeien waaronder bijna twee derde vaarzen. „Ik heb gekozen voor de GEA MIOne”, vertelt Wil. „Bijna alle dealers zijn langs geweest, maar de GEA-robot kwam qua prijs en onderhoudskosten als beste uit de bus. Bovendien zijn wij de eerste in de regio met deze robot en konden we goed onderhandelen.”

Op de vraag of Wil nu opnieuw zou kiezen voor deze robot, antwoordt hij positief: „Het is een rustige machine met een gemakkelijke bediening. De arm scant de spenen elke keer opnieuw en dat gaat goed. We voeren alleen de buikhoogte in de computer in. We hebben geen voorselectie. Tot nu heb ik nog geen enkele keer koeien gehad die tegelijkertijd in de robot wilden stappen. Verder ben ik tevreden over de service.” De capaciteit van de robot is ruim voldoende voor Wil: „Je kunt er 120 koeien met 11.000 liter mee melken.” Het enige nadeel dat Wil ziet, is net als bij de

andere robots dat de tepelvoering regelmatig wordt afgetrapt. Gemiddeld moet hij ook 15 koeien ophalen, maar dat heeft vooral met de gewenning van de vaarzen te maken. Ook de mogelijkheid om de koeien meteen na de robot richting de weide te sturen, is makkelijk gemaakt.

Homme is onder de indruk van de stal. „Hij heeft de stal om de robot gebouwd en kan het werk met één man doen. We hebben zelf ook al een stal getekend en die lijkt op deze stal. Als je met een robot melkt, moet je met één man het werk kunnen doen. Anders heeft het geen toegevoegde waarde. Verder lijkt het een goede robot te zijn.” Voor Bartjo spreekt de werking van robot aan en ook de manier waarop er vrij koeveerkeer is.

Goede indruk

Na het bezoeken van de vier bedrijven hebben de melkveehouders een betere kijk gekregen op het robotmelken. „Alle robots maken een goede indruk”, meent Casper. Eric reageert: „De robot is één ding, maar service is het tweede aspect. Het gaat dus om het bedrijf achter de machine en het totaalplaatje. Mijn grootste angst is daarnaast toch wel dat ik een miskoop doe en ik heb nog wel het gevoel dat je met een gangbaar melksysteem op veilig speelt. Maar na vandaag is die zorg toch minder geworden.”

Fokko begint ook langzaam overtuigd te raken dat de robot wellicht iets voor hem is. „Nu melk ik te lang en als ik wil groeien, moet er met meer dan één man gewerkt worden. Dat wil ik eigenlijk niet. Met de robot kan ik dat probleem oplossen en relaxter werken. En wat betreft de belasting van je lichaam kun je bijna niet om de robot heen.” Voor Bartjo is het na vandaag duidelijk geworden dat hij nog meer informatie over robotmelken nodig heeft. Zeker in combinatie met beweiden. Homme: „Bij de aanschaf van een robot moet je in ieder geval de insteek hebben om deze zo optimaal mogelijk in te zetten. En dat gebeurde op alle bedrijven die we vandaag bezocht hebben.” ■